

C-636/21. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2021. október 15.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Consiglio di Stato (Olaszország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2021. október 13.

Felperes és fellebbező:

NN

Alperes és ellenérdekű fél:

Regione Lombardia

Az alapeljárás tárgya

A Consiglio di Statohoz (államtanács, Olaszország) azon ítélet ellen benyújtott felülvizsgálati kérelem, amely ítélettel a Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia (Lombardia tartomány közigazgatási bírósága, Olaszország) elutasította azt a keresetet, amelyet egy gazdálkodó a Regione Lombardia (Lombardia tartomány, Olaszország) azon rendelete ellen nyújtott be, amelyben vele szemben megtagadták a madárinfluenza-járványt követően az olaszországi tojás- és baromfi-hús-ágazatban piactámogatás céljából biztosított támogatásokat.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya egy úgy értelmezett és alkalmazott nemzeti szabályozásnak az 1308/2013 rendelet 220. cikkében és a 2019/1323 végrehajtási rendeletben előírt szabályokkal való összeegyeztethetősége, hogy a madárinfluenza által okozott károk kompenzációja céljából biztosított támogatások csak azon vállalkozások részére nyújthatók, amelyek a kérelem benyújtásának időpontjában tevékenységet végeztek.

Az EUMSZ 267. cikk

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

„Ellentétes-e az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 220. cikkével, valamint a 2019. augusztus 2-i (EU) 2019/1323 bizottsági végrehajtási rendelettel az (a Decreto Ministeriale del 15 gennaio 2020 del Ministero delle politiche agricole alimentari e forestali [a mezőgazdasági, élelmiszerügyi és erdészeti minisztérium 2020. január 15-i rendeletében] [szereplőhöz] hasonló), úgy értelmezett és alkalmazott nemzeti szabályozás, hogy a madárinfluenza által okozott károkkal kapcsolatos kompenzációs intézkedésekhez való hozzáférés azokra a vállalkozásokra korlátozódik, amelyek a kérelem benyújtásának időpontjában nem szüntették meg tevékenységüket?”

Az uniós jog hivatkozott rendelkezései

EUMSZ 107. cikk

EUMSZ 42. cikk

A mezőgazdasági termékpiacon közös szervezésének létrehozásáról és a 922/72/EGK, a 234/79/EGK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet; különösen a 220. cikk.

Az olaszországi tojás- és baromfi-hús-ágazatot érintő rendkívüli piactámogatási intézkedésekről szóló, 2019. augusztus 2-i (EU) 2019/1323 bizottsági végrehajtási rendelet; különösen a 2. cikk.

Az agrár- és erdészeti ágazatban nyújtott állami támogatásokról szóló európai uniós iránymutatások, 2014–2020; különösen a 66. pont, a 75. pont f) alpontja és a 365. pont.

A hivatkozott nemzeti rendelkezések

Decreto del Ministero delle Politiche agricole, alimentari e forestali del 15 gennaio 2020 – Modalità di attuazione del regolamento di esecuzione (UE) n. 2019/1323 della Commissione, relativo a misure eccezionali di sostegno del mercato nei settori delle uova e delle carni di pollame in Italia (az olaszországi tojás- és baromfi-hús-ágazatot érintő rendkívüli piactámogatási intézkedésekről szóló (EU) 2019/1323 bizottsági végrehajtási rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok elfogadásáról szóló 2020. január 15-i mezőgazdasági, élelmiszerügyi és erdészeti minisztériumi rendelet); különösen a 3. cikk és a 4. cikk 2. bekezdése.

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 NN gazdálkodó három baromfitartó gazdaság tulajdonosa volt. A madárinfluenza-járvány által kiváltott egészségügyi korlátozások miatt 2017 októbere és decembere között több alkalommal fel kellett függesztenie e gazdaságok tevékenységét. NN ezt követően a gazdaságokat 2019. novemberben gyermekeire ruházta át.
- 2 2020. január 15-én az olasz Ministero delle Politiche agricole, alimentari e forestali (mezőgazdasági, élelmiszerügyi és erdészeti minisztérium, Olaszország) elfogadta az olaszországi tojás- és baromfi-hús-ágazatot érintő rendkívüli piactámogatási intézkedésekről szóló (EU) 2019/1323 bizottsági végrehajtási rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok elfogadásáról szóló 383/2020. sz. mezőgazdasági, élelmiszerügyi és erdészeti minisztériumi rendeletet. E minisztériumi rendelet a madárinfluenza-járvány által okozott károk kompenzációját szolgáló támogatásokról rendelkezett. Közelebbről, annak 3. cikke alapján kérelmet nyújthatnak be: a) a tojástermelő vállalkozások; b) a csibetenyésztéssel foglalkozó vállalkozások; c) a jérce-, tojóttyúk- és baromfi-hús-tenyésztéssel foglalkozó vállalkozások; d) a tojáscsomagoló központok. Ezenkívül e rendelet 4. cikkének 2. bekezdése értelmében a támogatásokhoz való hozzáféréshez bizonyítani kell a madárinfluenza-járvány terjedésének megakadályozása érdekében a 2017. október 1. és 2018. június 30. közötti időszakban alkalmazott egészségügyi intézkedések végrehajtása miatt elszenvedett károkat.
- 3 2020. április 10-én NN a 383/2020. sz. minisztériumi rendelet alapján támogatási kérelmet nyújtott be Lombardia tartományhoz. Lombardia tartomány ezt a kérelmet elutasította, mivel NN a kérelem benyújtásának időpontjában nem volt tulajdonosa a baromfitartó gazdaságoknak, következésképpen nem felelt meg az említett minisztériumi rendelet 3. cikkében előírt feltételnek. E rendelkezés értelmében ugyanis kizárólag a baromfiágazatban működő vállalkozások részesülhetnek támogatásban. Lombardia tartomány ezzel kapcsolatban nem tekintette relevánsnak azt az NN által hivatkozott körülményt, miszerint a tevékenységet a gyermekei folytatták.
- 4 NN Lombardia tartomány elutasító határozata ellen keresetet terjesztett a Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia (Lombardia tartomány közigazgatási bírósága) elé. Ez utóbbi azonban elutasította a keresetet, mivel elsősorban úgy ítélte meg, hogy a 2019/1323 végrehajtási rendeletnek az a célja, hogy azt a gazdálkodót részesítse előnyben az elszenvedett károk helyreállításával, amely még tevékenységet végez, nem a gazdálkodó kártalanítása, hanem a piac, tehát a még tevékenységet végző vállalkozások fenntartása. Egyébiránt a Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia (Lombardia tartomány közigazgatási bírósága) álláspontja szerint nem zárható ki, hogy az NN gyermekeire átruházott gazdaság részesülhetett volna a támogatásokban, a kérelmet azonban az új gazdálkodóknak, nem pedig a gazdálkodónak már nem minősülő apjuknak kellett volna benyújtania.

- 5 NN 2020. március 19-én benyújtott jogorvoslati kérelmével a Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia (Lombardia tartomány közigazgatási bírósága) határozata ellen felülvizsgálati kérelmet terjesztett a Consiglio di Stato (államtanács) elé. NN e felülvizsgálati kérelem keretében kifejezetten azt kérte, hogy az EUMSZ 267. cikk alapján az 1308/2013/EU rendelet 220. cikkének és a 2019/1323 végrehajtási rendeletnek, vagyis a 2020. január 15-i 383/2020. sz. minisztériumi rendelettel végrehajtott uniós jogi rendelkezéseknek a helyes értelmezésével kapcsolatos kérdés terjesszenek a Bíróság elé.

Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei

- 6 A Lombardia tartomány által követett és a Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia (Lombardia tartomány közigazgatási bírósága) által elfogadott értelmezés szerint a 383/2020. sz. minisztériumi rendelet 3. cikke alapján kizárólag azok a vállalkozások részesülhetnek támogatásban, amelyek a kérelem benyújtásának időpontjában még működnek az olaszországi tojás-és baromfi-hús-ágazatban. Ezzel szemben kizárja a kedvezményezettek köréből a madárinfluenza-járvány következtében kárt szenvedett azon vállalkozásokat, amelyek a későbbiekben megszüntették tevékenységüket.
- 7 Ez az értelmezés a 383/2020. sz. minisztériumi rendelet tárgyából, vagyis a piac olaszországi baromfi-hús-ágazatban történő támogatásából vezethető le. Még ha a „piactámogatást” mint gazdasági intézkedést szükségszerűen múltbeli káresemény váltotta is ki, az a jövőre vonatkozik, mivel abban azok a vállalkozások részesülhetnek, amelyek a kérelem benyújtásának időpontjában tevékenységet végeznek és még a piac szerves részét képezik. A piac azon vállalkozók összességét jelenti, akik adott időpontban azon jelen vannak, nem pedig az olyan jogalanyok összességét, akik a támogatás előírását megelőzően voltak ott jelen.
- 8 NN vitatja a 383/2020. sz. minisztériumi rendeletnek a Lombardia tartomány által támogatott értelmezését, mivel álláspontja szerint az említett rendeletben előírt támogatások az elszenvedett kár megtérítését szolgálják, így azokat éppen az olyan gazdálkodók számára kellene nyújtani, amelyek működtek a káresemény időpontjában, még akkor is, ha később megszüntették tevékenységüket.
- 9 Ezenfelül NN úgy véli, hogy a Lombardia tartomány által követett értelmezés méltánytalan, mivel éppen a madárinfluenza-járvány által súlyosan érintett azon vállalkozásokat fosztja meg a támogatásokhoz való hozzáférés lehetőségétől, amelyek a felhalmozódott tartozások miatt tevékenységüket a kompenzációs intézkedések nyújtását megelőzően kénytelenek megszüntetni.
- 10 Végül NN arra is rámutat, hogy a kompenzációs intézkedéseknek a káresemény időpontjában működő valamennyi vállalkozás számára történő biztosítása elősegíthetné az egészségügyi intézkedések tiszteletben tartását, mivel a gazdasági szereplők bízhatnának az elszenvedett kár későbbi megtérítésében.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indokainak rövid bemutatása

- 11 A Consiglio di Stato (államtanács) mindenekelőtt arra mutat rá, hogy a jogvita kimenetele az 1308/2013 rendelet 220. cikkének és a 2019/1323 végrehajtási rendelet értelmezésétől függ; ezek azok az uniós jogi rendelkezések, amelyeket a 2020. január 15-i 383. sz. minisztériumi rendelet végrehajtott.
- 12 Ezenfelül a Consiglio di Stato (államtanács) kiemeli, hogy a mezőgazdasági ágazatban nyújtott állami támogatásokra vonatkozó uniós jogi szabályozás szó szerinti értelmezése nem teszi lehetővé annak megállapítását vagy kizárását, hogy a baromfityenyésztő vállalkozásoknak működniük kell a kérelem benyújtása és/vagy a támogatás folyósításának időpontjában. Következésképpen úgy tűnik, hogy az említett szabályozás céljából kell levezetni, hogyan értelmezendő helyesen a szabályozás.
- 13 A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint a mezőgazdasági ágazatban nyújtott állami támogatásokra vonatkozó uniós jogi szabályozás célja a piactámogatás, és az az ösztönző hatás elérésére, vagyis annak elősegítésére, hogy kezdeményezések induljanak vagy bontakozzanak ki az említett ágazatban. A Consiglio di Stato (államtanács) álláspontja szerint úgy tűnik, hogy e célkitűzésekizárja a kedvezményezettek köréből azokat a vállalkozásokat, amelyek a kérelem benyújtását megelőzően szüntették meg a tevékenységüket, amelyek tehát már nem képezik részét annak a piacnak, amelynek fenntartására a szabályozás irányul. A gazdaságnak a kérelem benyújtását megelőző átruházása esetén e célkitűzésnek lehetővé kellene tennie azt, hogy a gazdaság azon átvevői is a kedvezményezettek körébe tartozzanak, akik többek között a támogatni kívánt piacot alkotják.
- 14 Ezenkívül a kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint a piactámogatás elve az olyan rendkívüli események esetében sem hagyható figyelmen kívül, mint az állatok fertőző betegségei által okozott járványok. A Consiglio di Stato (államtanács) szerint ugyanis a szóban forgó szabályozás az észszerűség kritériuma alapján még rendkívüli események esetén is vélelmezi a még működő vállalkozásoknak nyújtott támogatások és a piactámogatási cél közötti funkcionális kapcsolat fennállását.
- 15 Másfelől a Consiglio di Stato (államtanács) rámutat arra, hogy az uniós jogi szabályozás láthatóan nem követeli meg olyan beruházási terv benyújtását, amely bizonyosságot szolgáltatna azzal kapcsolatban, hogy a támogatásokat oly módon fogják visszaforgatni az érintett piacba, hogy azt a jövőben is fenn lehet tartani.
- 16 Végül a kérdést előterjesztő bíróság kiemeli, hogy még abban az esetben is, ha a szóban forgó támogatásoknak kártalanítási jelleget kellene tulajdonítani, és ebből következően valamennyi kárt szenvedett vállalkozó tekintetében lehetővé kellene tenni a támogatás nyújtását, függetlenül attól, hogy működtek-e a kérelem benyújtásának időpontjában, a támogatás kártalanításnak való minősítése – még ha közvetetten is – megfelelhet a piac fenntartására irányuló célnak. A reparációs

jellegű kompenzációs intézkedések előírása ugyanis elősegíti az egészségügyi rendelkezések gazdálkodók általi tiszteletben tartását, következésképpen növeli a fogyasztóknak a járványok leküzdésére szolgáló intézkedések tiszteletben tartásába vetett bizalmát.

MUNKADOKUMENTUM